

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy:	ZŠ Vyškov, Na Vyhlídce 12, příspěvková organizace
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.4.00/21.3425
Název materiálu:	VY_12_INOVACE_02_VI_31_Karel Hynek Mácha
Tematický okruh:	I/2 Čtenářská a informační gramotnost
Ročník:	IV. - V.
Autor:	Mgr. Lenka Hudcová
Datum tvorby:	Duben 2013

Anotace:	Materiál je určen pro zopakování a prohloubení učiva vlastivědy.
Zdroje:	<i>Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Karel Hynek Mácha</i> [online]. c2013 [citováno 12. 04. 2013]. Dostupný z WWW: < http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Karel_Hynek_M%C3%A1cha&oldid=10201542 >
Pomůcky:	Psací potřeby, pracovní list, text (lze promítnout prostřednictvím interaktivní tabule nebo nakopírovat žákům).

Zkušenosti z pilotáže:	Následující text lze využít ve vlastivědě nebo v hodině českého jazyka a literatury. Předložený text byl pro žáky dobře srozumitelný a zajímavý. Zaujala je zejména informace o okolnostech úmrtí Karla Hynka Máchy a okolnosti exhumace jeho těla. Stačilo pouze upřesnit pojem „exhumace“ pro některé žáky. Vyplnění pracovního listu žákům nečinilo potíže. Následující DUM lze doplnit o vhodnou ukázkou z autorovy tvorby.
------------------------	---

KAREL HYNEK MÁCHA

KAREL HYNEK MÁCHA.

Karel Hynek Mácha byl český básník a prozaik, který je považován za zakladatele české moderní poezie. Jeho lyrickoepická skladba *Máj* je jednou z nejvydávanějších českých knih.

Karel Hynek Mácha se narodil 16. listopadu 1810 v Praze. Jeho rodiče byli Antonín Mácha a Marie Anna Kirchnerová. V roce 1812 se jim narodil další syn Michal. Rodina Karla Hynka Máchy ale v Praze na Újezdě kvůli finanční tísní nežila dlouho. Několikrát se stěhovali, až se nakonec usadili na Dobytčím trhu (dnešní Karlovo náměstí), to už bylo Karlu Hynku Máchovi 16 let. Zde nakonec Mácha se svými rodiči žil až do roku 1836, než dokončil studia a odešel do Litoměřic, kde vznikla převážná část jeho díla. Studoval na pražské univerzitě filozofickou fakultu a práva. Uměl výborně jazyk český i německý, učil se i latinu a polštinu.

První básnické sbírky psal Mácha německy, až roku 1830 se definitivně uchýlil k češtině. První Máchova báseň *Svatý Ivan* vychází v roce 1831 v časopise *Večerní vyražení*. Nepíše však jen poezii, ale i prózu, ve které se věnuje hlavně historickým tématům. Zamýšlel napsat čtyřdílný román *Kat*, ale části *Vyšehrad*, *Valdek* a *Karlův tejn* zůstaly pouze ve formě náčrtů, dokončil pouze část *Křivoklad* (1834). Jeho nejrozsáhlejší prací je román *Cikáni*, který napsal v roce 1835, poprvé ale vyšel až roku 1857. Nejznámějším dílem je však jeho *Máj*, což je také jediná kniha, která vyšla za jeho života. *Máj* vyšel 23. dubna 1836 a všech 600 výtisků se brzo rozprodalo. Tato báseň líčí tragický příběh a dodnes je jednou z nejvydávanějších českých knih.

Konec jeho života se začal psát 23. října, kdy se při hašení požáru nalokal vody, která byla údajně zdrojem infekce. Začátkem listopadu se jeho zdravotní stav začal zhoršovat. Zemřel v neděli 6. listopadu 1836 na cholerynu (mírnější formu cholery projevující se dávením a průjmy). Datum jeho úmrtí bylo však z obavy ze šíření nákazy posunuto, a tak je na pamětní desce v Litoměřicích datum 5. listopadu. Pohřeb se konal 8. listopadu na litoměřickém hřbitově, kde byly uloženy jeho ostatky téměř 102 let. Kvůli obavě ze zabránění českého pohraničí po Mnichovské dohodě byly Máchovy ostatky 1. října 1938 exhumovány a převezeny do Prahy. Druhý pohřeb se konal 7. května 1939 na vyšehradském hřbitově a stal se národní manifestací proti nacismu.

PRACOVNÍ LIST

1. Za zakladatele čeho je považován Karel Hynek Mácha?

2. Jak se jmenovali rodiče Karla Hynka Máchy?

3. Kdy a kde vyšla Máchova první báseň, jak se jmenovala?

4. Jaké je nejznámější dílo Karla Hynka Máchy?

5. Co bylo příčinou úmrtí Karla Hynka Máchy a jak se onemocnění projevvalo?

6. Kde a kdy byl poprvé pohřben Karel Hynek Mácha?

7. Kdy a proč byly jeho ostatky exhumovány a převezeny do Prahy?

PRACOVNÍ LIST (ŘEŠENÍ)

1. Za zakladatele čeho je považován Karel Hynek Mácha?

Karel Hynek Mácha je považován za zakladatele české moderní poezie.

2. Jak se jmenovali rodiče Karla Hynka Máchy?

Jeho rodiče byli Antonín Mácha a Marie Anna Kirchnerová.

3. Kdy a kde vyšla Máchova první báseň, jak se jmenovala?

Jeho první báseň Svatý Ivan vyšla roku 1831 v časopise Večerní vyražení.

4. Jaké je nejznámější dílo Karla Hynka Máchy?

Nejznámějším dílem Karla Hynka Máchy je báseň Máj.

5. Co bylo příčinou úmrtí Karla Hynka Máchy a jak se onemocnění projevovalo?

Příčinou byla cholera - mírnější forma cholery projevující se dávením a průjmy.

6. Kde a kdy byl poprvé pohřben Karel Hynek Mácha?

Mácha byl poprvé pohřben 8. listopadu 1836 na litoměřickém hřbitově.

7. Kdy a proč byly jeho ostatky exhumovány a převezeny do Prahy?

Byly exhumovány 1. října 1938 kvůli obavám ze zabránění pohraničního území Němci.